

Olsztyn, 20 czerwca 2024 r.

ZATWIERDZAM

Z up. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego

Dyrektor

Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego

Krzysztof Kuriata

(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

ZK.III.431.8.2024

**Szanowny Pan
Michał Missan
Prezydent Miasta Elbląg**

**ul. Łączności 1
82-300 Elbląg**

Stosownie do § 16 ust. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 stycznia 2023 r. w sprawie kontroli realizacji zadań obronnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 253) oraz § 13 ust. 1 Zarządzenia Nr 188 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 25 lipca 2023 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia kontroli realizacji zadań obronnych przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego, przekazuję Panu wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadził zespół wyznaczony przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego, w składzie:

- przewodniczący zespołu Janusz Bazydło kierownik Oddziału Spraw Obronnych i Obrony Cywilnej w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, na podstawie upoważnienia nr FK-IV.0030.63.2024 wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego i dowodu osobistego,
- członek zespołu Barbara Meler inspektor wojewódzki Oddziału Spraw Obronnych i Obrony Cywilnej w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, na podstawie upoważnienia nr FK-IV.0030.61.2024, wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego i dowodu osobistego,
- członek zespołu Adriana Rydelska inspektor wojewódzki Oddziału Spraw Obronnych i Obrony Cywilnej w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, na podstawie upoważnienia nr FK-IV.0030.60.2024, wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego i dowodu osobistego,
- członek zespołu Piotr Kłusek inspektor wojewódzki Oddziału Spraw Obronnych i Obrony Cywilnej w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, na podstawie upoważnienia nr FK-IV.0030.62.2024, wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego i dowodu osobistego.

Termin kontroli: 22-23 maja 2024 r.

Kontrolę przeprowadzono w Urzędzie Miejskim w Elblągu z siedzibą przy ul. Łączności 1, 82-300 Elbląg, zwanym dalej „UM w Elblągu”.

W okresie objętym kontrolą i w czasie prowadzenia kontroli stanowiska pełnili:

- Pan Michał Missan Prezydent Miasta Elbląg, wybrany na stanowisko w dniu 21 kwietnia 2024 r., a w poprzedniej kadencji do dnia 05 maja 2024 r. stanowisko Prezydenta Miasta Elbląg zajmował Pan Witold Wróblewski,
- Pan Tomasz Świniarski Dyrektor Departamentu Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Elblągu, zatrudniony na stanowisku od dnia 01 listopada 2016 r.
- Pan Dariusz Grąmbelski specjalista w Departamencie Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Elblągu, zatrudniony na stanowisku od dnia 18 września 2023 r., a w okresie od dnia 01 kwietnia 2021 r. do dnia 21 sierpnia 2023 r. Pan Jacek Gill.

Przeprowadzenie kontroli odnotowano w „Książce kontroli zewnętrznych Urzędu Miejskiego w Elblągu” pod numerem 56/2024.

Przedmiotem kontroli jest realizacja wybranych obszarów zadań obronnych na podstawie ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2024 r. poz. 248), dalej „ustawa o obronie Ojczyzny” i obowiązującej do dnia 22 kwietnia 2022 r. ustawy z dnia 21 listopada 2022 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2021 r. poz. 372, ze zm.), wydanych na tych podstawach rozporządzeń oraz zarządzeń Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w zakresie:

- 1) Przygotowania głównego stanowiska kierowania w stałej siedzibie i w zapasowym miejscu pracy, jako elementu kierowania obroną państwa w ramach systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym.
- 2) Opracowania regulaminu organizacyjnego na czas zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny, jako elementu prowadzenia polityki kadrowej w ramach przygotowania systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym.
- 3) Realizacji spraw związanych z wyłączeniem osób z obowiązku pełnienia służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny.
- 4) Organizacji systemu stałego dyżuru w ramach przygotowania do realizacji zadań wynikających ze stanów gotowości obronnej państwa.
- 5) Organizacji systemu doręczania kart powołania w trybie akcji kurierskiej.
- 6) Realizacji planowania operacyjnego.
- 7) Planowania i wykonywania kontroli realizacji zadań obronnych.
- 8) Planowania i realizacji szkolenia obronnego.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli ustalono, że w zakresie objętym kontrolą:

Zadania stanowiące przedmiot kontroli, zgodnie z § 15 ust. 2 pkt 7 i 8 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Elblągu, zatwierdzonego Zarządzeniem Nr 240/2023 Prezydenta Miasta Elbląg z dnia 21 czerwca 2023 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Olsztynie, należą do Departamentu Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego. Natomiast w Departamencie Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego zadania objęte kontrolą przypisane są stanowisku do spraw obronnych i świadczeń, o czym mowa w opisie stanowiska pracy ds. obronnych i świadczeń, stanowiącym Załącznik Nr 4b do Regulaminu Wewnętrznego Departamentu Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, wprowadzonego na podstawie § 44 ust. 3 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Elblągu.

Osobą bezpośrednio odpowiedzialną za realizację zadań objętych kontrolą jest Pan Dariusz Grąmbelski, na podstawie „Zakresu czynności do zakresu obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności specjalisty Dariusza Grąmbelskiego na stanowisku ds. obronnych

i świadczeń w departamencie Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Elblągu” pkt 1-7, 11-13 i 18.

1) Przygotowanie głównego stanowiska kierowania w stałej siedzibie i w zapasowym miejscu pracy, jako elementu kierowania państwa w ramach systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym.

Dokonano oceny sporządzonych dokumentów na potrzeby przygotowania głównego stanowiska kierowania Prezydenta Miasta Elbląga w stałej siedzibie oraz w zapasowym miejscu pracy (ZMP), w odniesieniu do zapisów § 3 ust. 1 pkt. 5-7, ust. 2 oraz § 5 Zarządzenia nr 139 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 8 czerwca 2018 r. w sprawie przygotowania systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym w województwie warmińsko-mazurskim i regulaminu głównego stanowiska kierowania, ustalonym wzorem stanowiącym załącznik nr 2 do ww. zarządzenia.

Do kontroli przedłożono dokument o nazwie „Główne Stanowisko Kierowania w Dotychczasowym Miejscu Pracy w Zapasowym Miejscu Pracy Urzędu Miejskiego w Elblągu na czas zagrożenia bezpieczeństwa państwa i na czas wojny”, opracowany w 2018 r. i zatwierdzony przez Prezydenta Miasta Elbląg. Dokument jest niejawnym o klauzuli „zastrzeżone”, wykonany w egzemplarzu pojedynczym. Zawiera niejawną Zarządzenie Nr Z-11/2018 Prezydenta Miasta Elbląga z dnia 25 września 2018 r. w sprawie przygotowania Głównego Stanowiska Kierowania Prezydenta Miasta, wykonane w egzemplarzu pojedynczym. Zarządzenie zawiera dwa załączniki o klauzuli „zastrzeżone”, które ustalają przygotowanie i funkcjonowanie stanowiska kierowania, tj. załącznik nr 1 – Instrukcja Pracy na Głównym Stanowisku Kierowania” i załącznik nr 2 – Regulamin Organizacyjny Głównego Stanowiska Kierowania.

Elementem dokumentacji „Główne Stanowisko Kierowania w Dotychczasowym Miejscu Pracy w Zapasowym Miejscu Pracy Urzędu Miejskiego w Elblągu na czas zagrożenia bezpieczeństwa państwa i na czas wojny” są dwa regulaminy: „Regulamin Głównego Stanowiska Kierowania Urzędu Miejskiego w Elblągu w systemie kierowania bezpieczeństwem narodowym na czas zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwem państwa i wojny” oraz „Regulamin Organizacyjny Głównego Stanowiska Kierowania w DMP i w ZMP Prezydenta Miasta Elbląg” – oba opisano jako załącznik nr 2 do zarządzenia, niemniej w treści zarządzenia jest mowa o jednym regulaminie stanowiącym załącznik nr 2 – Regulamin Organizacyjny Głównego stanowiska Kierowania. Taki stan rzeczy stanowi nieprawidłowości i nasuwa wątpliwości co do odpowiedniego postępowania w oparciu o właściwy dokument.

Jako osobę odpowiedzialną za wykonanie ustaleń wymienionego wyżej zarządzenia wskazano Kierownika Referatu Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, a obecnie Dyrektora Departamentu Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Elblągu.

„Instrukcja pracy na Głównym Stanowisku Kierowania Prezydenta Miasta Elbląga w czasie pokoju w razie wewnętrznego lub zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa narodowego, w tym w razie wystąpienia działań terrorystycznych lub innych szczególnych zdarzeń a także w czasie wojny”, stanowiąca załącznik nr 1 do zarządzenia, zawiera między innymi: postanowienia ogólne, zadania służby stałego dyżuru, zadania realizowane w wyższych stanach gotowości obronnej państwa, obowiązki osób funkcyjnych służby dyżurnej oraz informacje dodatkowe.

„Regulamin Głównego Stanowiska Kierowania Urzędu Miejskiego w Elblągu w systemie kierowania bezpieczeństwem narodowym na czas zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny”, opisany jako załącznik nr 2 do zarządzenia Prezydenta Miasta Elbląg, zawiera opis aktów prawnych na podstawie których działa Główne Stanowisko Kierowania, cel organizacji

GSK Prezydenta Miasta Elbląg, zadania realizowane w ramach Głównego Stanowiska Kierowania, wskazanie miejsca i zasady uruchomienia GSK. Przedmiotowy Regulamin opracowano zgodnie z § 3 ust. 1 pkt. 4, ust. 2 oraz § 5 Zarządzenia nr 139 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 8 czerwca 2018 r. w sprawie przygotowania systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym w województwie warmińsko-mazurskim oraz zgodnie z ustalonym wzorem stanowiącym załącznik nr 2 do ww. zarządzenia.

Natomiast „Regulamin Organizacyjny Głównego Stanowiska Kierowania w DMP i w ZMP Prezydenta Miasta Elbląga”, opisany również jako załącznik nr 2 do zarządzenia Prezydenta Miasta Elbląg, składa się z działów zawierających opis podstaw prawnych, aspekty przygotowania Głównego Stanowiska Kierowania (GSK), w tym cel organizacji, zadania do realizacji, lokalizacje i strukturę GSK w stałej siedzibie, zapis graficzny GSK, organizacja struktury oraz elementów funkcjonowania. Opisano proces przygotowania do rozwinięcia i rozwinięcie GSK, utrzymanie systemów łączności, a także wskazano zabezpieczenie w alternatywne źródło zasilania w energię elektryczną. Przedstawiono model graficzny obiegu informacji oraz wypracowania decyzji. Wskazano składy i zadania zespołów zadaniowych GSK, plan łączności, w formie tabelarycznej zawarto zewnętrzną łączność GSK, rozliczenie sił i środków GSK w dotychczasowym miejscu pracy z podanymi wartościami oraz wykaz tabelaryczny rozliczenia sił i środków GSK w zapasowym miejscu pracy, bez wprowadzonych wartości planowanych i faktycznych.

Opracowano plany: zabezpieczenia medycznego, transportu i zabezpieczenia technicznego, ochrony (zgodnie z wytycznymi), w formie opisowej i graficznej. W kontrolowanym dokumencie zawarto dział opisujący lokalizację i organizację GSK w zapasowym miejscu pracy oraz plan przemieszczenia do zapasowego miejsca pracy. Komponenty niezbędne do prawidłowej organizacji i funkcjonowania GSK w ZMP: plan zabezpieczania medycznego, zabezpieczenie w żywność, plan ochrony, dołączono plan sytuacyjny w formie mapy wyznaczonego obiektu, dołączono plan rzutu poziomych kondygnacji. Opracowano część graficzną przemieszczenia, zwaną planem przemieszczenia, oznaczono i opisano w legendzie dwie drogi i usytuowanie budynku. Nie oznaczono GSK w ZMP znakami taktycznymi oraz czasu przejazdu tymi trasami.

Na uwagę zasługuje opracowane zestawienie w formie tabelarycznej osób i środków transportu pozyskanych ze świadczeń osobistych i rzeczowych z numerami decyzji. Dołączono „Wykaz komórek organizacyjnych odtwarzanych oraz ilość pracowników planowanych do przeniesienia”. Taki dokument ma kluczowe znaczenie, na etapie planowania sił do realizacji zadań operacyjnych, niemniej jednak brakuje harmonogramu poszczególnych etapów przemieszczenia i rozwinięcia oraz przydziału pomieszczeń na poszczególne komórki organizacyjne.

Skontrolowano przedłożoną „Kartę opisu Głównego Stanowiska Kierowania Prezydenta Miasta Elbląg GSK 01” opracowaną w 2018 r., zatwierdzoną przez Prezydenta Miasta Elbląg. Wykonawcą jest Departament Bezpieczeństwa, Zarządzenia Kryzysowego i Ochrony Informacji Niejawnych, klauzula niejawności karty „zastrzeżone”. Karta stanowi część integralną z dokumentacją dotyczącą GSK, zawiera wersję tabelaryczną, opisującą GSK w dotychczasowym miejscu pracy i ZMP, dane teleadresowe, techniczno-logistyczne, sprzęt stanowiska kierowania.

W „Regulaminie Organizacyjnym Głównego Stanowiska Kierowania w DMP i w ZMP Prezydenta Miasta Elbląga” zawarto część elementów „Instrukcji opracowania dokumentacji związanej z przemieszczaniem i zapewnieniem warunków funkcjonowania urzędu na stanowiskach kierowania”, opracowanej w 2005 r. przez Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, jako wzór. Zastana sytuacja wymaga uporządkowania i nadania adekwatnych cech opracowanej dokumentacji.

Lokalizację wytypowanego obiektu uzgodniono z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim – pismo znak sprawy ZK-II.5255.1-134/05 z 28.06.2005 r. Obiekt jest we właściwości jednostki. Wskazane jest dokonanie aktualizacji związanej ze zmianą nazwy obiektu i ponowne uzgodnienie.

Podsumowując realizowane działania dotyczące przygotowania systemu kierowania bezpieczeństwem w Urzędzie Miejskim w Elblągu po aktualizacji, uporządkowaniu, uzupełnieniu i nadaniu adekwatnych cech opracowanej dokumentacji powinna umożliwić wykonanie powierzonych zadań obronnych.

2) Opracowanie regulaminu organizacyjnego na czas zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny, jako elementu prowadzenia polityki kadrowej w ramach przygotowania systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym.

Kontrolowana jednostka nie przedstawiła do weryfikacji Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Elblągu na czas zagrożenia bezpieczeństwa i wojny. § 8 Zarządzenia nr 229 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 21 sierpnia 2014 r. w sprawie ustalenia ramowego zakresu działania w dziedzinie obronności państwa w czasie pokoju dla organów samorządu terytorialnego, kierowników zespolonych służb, inspekcji i straży wojewódzkich, przedsiębiorców i kierowników innych jednostek organizacyjnych oraz władz organizacji społecznych, stanowi, że „zadania obronne na okres zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa w czasie wojny dla organów samorządu terytorialnego, kierowników zespolonych służb, inspekcji i straży wojewódzkich oraz przedsiębiorców, ustalą kierownicy tych organów w stosownych regulaminach organizacyjnych”.

Obszar ten polega na tworzeniu odpowiednich warunków organizacyjnych planowania i realizacji zadań obronnych, mający na uwadze rodzaj zadań, a także możliwości ich wykonawców. Powinno nastąpić dokonanie podziału zgodnie z analogią zadań obronnych wykonywanych w czasie pokoju oraz związanych z tym zakresów czynności, a także zmian w strukturze podziału zadań obronnych na podległe i nadzorowane komórki i jednostki organizacyjne w poszczególnych stanach gotowości obronnej państwa. Jest to zapewnienie ciągłości, efektywności i terminowości działania organu administracji publicznej. Powyższe cele realizuje się poprzez przygotowanie niezbędnych struktur organizacyjnych oraz właściwe prowadzenie polityki kadrowej.

Brak opracowania regulaminu organizacyjnego jednostki na czas zagrożenia bezpieczeństwa i wojny, odnoszącego się do podziału i realizacji zadań obronnych, jest nieprawidłowością mogącą utrudnić ich wykonanie.

3) Realizacja spraw związanych z wyłączeniem osób z obowiązku pełnienia służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny.

W UM w Elblągu sprawy „wyłączeń” prowadzone są na podstawie przepisów art. 541 ustawy z dnia 11 marca 2023 r. *o obronie Ojczyzny* (Dz. U. z 2022 r. poz. 2305, z 2023 r. poz. 347, 641, 1615, 1834, 1872) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2022 r. w sprawie wyłączenia od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny (Dz. U. z 2022 r. poz. 2559).

Zgodnie z wymogami w tym zakresie, sporządzono dwa zawiadomienia o wyłączeniu z urzędu i przesłano je do Wojskowego Centrum Rekrutacji w Elblągu na ustalonym formularzu, w celu uzyskania zwolnienia od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej, osób w nich wskazanych.

Z wnioskiem o wyłączenie z urzędu, wystąpiono w stosunku do Prezydenta, Wiceprezydenta, Sekretarza, Skarbnika oraz 25-ciu Radnych Miasta Elbląg. Razem wobec 29 osób, w tym 15-tu

kobiet oraz 14-tu mężczyzn. Sprawy nr DBiZK.5561.4.2024.DG z dnia 15.05.2024 oraz DBiZK.5561.5.2024.DG z dnia 17.05.2024 przesłane do WCR Elbląg. Sprawa w toku. Osoba zajmująca stanowisko do spraw ochrony informacji niejawnych oraz pracownik ds. obronnych zostali wyłączeni wcześniej z uwagi na zajmowane stanowiska, kolejno wniosek sprawa nr DBiZK.5520.19.2023.JG z dnia 18.06.2023 oraz wniosek sprawa nr DBiZK.5561.3.2024.DG z dnia 13.03.2024. W przypadku Pełnomocnika ds. OIN oraz pracownika ds. obronnych było to „wyłączenie na wniosek”.

W przypadku pozostałych pracowników urzędu wobec których wystąpiono o wyłączenie (dawniej reklamowanie) zestawienie liczbowe obejmuje 37 mężczyzn w formule „na wniosek”.

Podsumowując, w dniu kontroli wyłączeniu podlegało:

- wyłączonych na wniosek – 39 mężczyzn,
- wyłączonych z urzędu – 15 kobiet,
- wyłączonych z urzędu – 14 mężczyzn.

Razem osób wyłączonych 68, w tym 15 kobiet i 53 mężczyzn.

Powyższe ustalono w oparciu o przedstawione podczas kontroli wnioski oraz odpowiedzi WCR, a także przygotowany projekt „Wykazu osób z Urzędu Miejskiego w Elblągu i jednostek podległych wyłączonych z obowiązku pełnienia służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny”. Projekt zawierał wymagane rozporządzeniem dane do wyłączenia oraz bardzo przydatne informacje w zakresie historii procesu wyłączenia, tzn. kiedy, do kogo i jakim pismem wystąpiono o wyłączenie, a także kiedy, jakim pismem i jaka była odpowiedź instytucji rozpatrującej „wniosek”.

Proces „wyłączania” jest procesem ciągłym. Wpływ na niego mają zadania wynikające z „Regulaminu organizacyjnego urzędu” (zarówno czasu „P”, jak i czasu „W”) oraz zadania wynikające z „Tabeli realizacji zadań operacyjnych” UM w Elblągu. Doświadczenia wynikające z sytuacji geopolitycznej wymagają stałej analizy oraz aktualizacji dokumentacji planowania operacyjnego, w tym aktualizację w sferze osób planowanych do realizacji zadań UM w Elblągu i kadrowego zabezpieczenia Urzędu w stanie gotowości obronnej państwa czasu wojny (GOP czasu „W”).

Obszar „wyłączeń” w UM w Elblągu prowadzony w sposób przejrzysty, pozwalający na dobrą orientację w stanie faktycznym.

4) Organizacja systemu stałego dyżuru w ramach przygotowania do realizacji zadań wynikających ze stanów gotowości obronnej państwa.

Stały dyżur Prezydenta Miasta Elbląg zorganizowano z uwzględnieniem zapisów zawartych w Zarządzeniu Nr 243/12 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 września 2012 r. w sprawie organizacji i funkcjonowania systemu stałych dyżurów w województwie warmińsko-mazurskim na potrzeby podwyższania gotowości obronnej państwa.

Podstawę funkcjonowania stałego dyżuru Prezydenta Miasta Elbląg, stanowi Zarządzenie Nr 531/2019 Prezydenta Miasta Elbląg z dnia 2 grudnia 2019 roku w sprawie organizacji służby „Stałego Dyżuru” na czas zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny.

Jak wynika z analizy dokumentacji przedłożonej do kontroli, stały dyżur zorganizowano w systemie trzymianowym (zmiany 12 godzinne) w składzie starszy dyżurny, dyżurny, dyżurny kierowca. Nadzór nad organizacją i funkcjonowaniem stałego dyżuru, sprawuje Kierownik Stałego Dyżuru. Miejsce pracy stałego dyżuru zorganizowano w Miejskim Centrum Zarządzania Kryzysowego, wyposażonym w niezbędne urządzenia i środki łączności.

Na potrzeby systemu przewidziano wykorzystanie dwóch osobowych samochodów służbowych znajdujących się w posiadaniu Urzędu Miejskiego w Elblągu wraz z kierowcami, dzięki czemu zapewniono możliwość przekazywania zadań i poleceń także w sytuacji braku możliwości przekazywania zadań za pośrednictwem istniejących środków łączności.

Do pełnienia dyżuru wyznaczono pracowników komórek organizacyjnych z (Departamentu Obsługi Urzędu, Departamentu Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Elblągu) zabezpieczających w stanie stałej gotowości obronnej państwa obieg informacji i decyzji. Przewiduje się także wzmocnienie stałego dyżuru innymi wyznaczonymi osobami upoważnionymi do wykonywania zadań obronnych, w tym o charakterze niejawnym.

Imienny wykaz osób wchodzących w skład stałego dyżuru został formalnie usankcjonowany, stanowi załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 531/2019 Prezydenta Miasta Elbląg z dnia 2 grudnia 2019 r., co ocenia się pozytywnie. Upoważnienie do dokonywania zmian m.in. w składzie osobowym stałego dyżuru powierzono w tym zakresie Dyrektorowi Departamentu Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego.

Poszczególne osoby na zmianie przewidziane do pełnienia stałego dyżuru, posiadają upoważnienie do informacji niejawnych o klauzuli zastrzeżone, a także stosowne w tym zakresie przeszkolenie, co z uwagi na możliwość przetwarzania informacji niejawnych w razie uruchomienia systemu, zapewnia jego prawidłowe działanie.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że dokumentacja stałego dyżuru zawiera niezbędne elementy m.in. instrukcję działania służby stałego dyżuru Prezydenta Miasta Elbląg jak również imienny wykaz osób wchodzących w skład służby, obieg informacji w systemie stałych dyżurów województwa warmińsko-mazurskiego, wykaz osób, którym przysługuje prawo wstępu do pomieszczeń „Stałego dyżuru”, grafik pełnienia służby, książka meldunków objęcia i zdania stałego dyżuru, dziennik ewidencji decyzji, informacji i meldunków, plan powiadamiania kierownictwa Urzędu Miejskiego w Elblągu o obowiązku niezwłocznego stawiennictwa w miejscu pracy (pierwsza i druga kolejność powiadamiania), wykaz adresów i numerów telefonów stałych dyżurów w jednostkach organizacyjnych z terenu miasta i województwa, wykaz kanałów łączności radiowej, system wykrywania i alarmowania, wykaz samochodów i kierowców jak również arkusz aktualizacji.

Z kolei instrukcja działania stałego dyżuru określa zasady funkcjonowania stałego dyżuru, wskazuje osoby odpowiedzialne za podjęcie decyzji o uruchomieniu stałego dyżuru jak również wyszczególnia zakres obowiązków i zadań realizowanych w ramach systemu. Załączone do instrukcji dokumenty są na bieżąco aktualizowane, co potwierdza arkusz aktualizacji dokumentacji stałego dyżuru zawierający zakres zmian podlegających modyfikacji (nazwę aktualizowanego dokumentu) jak również datę i podpis osoby dokonującej korektę.

System stałego dyżuru zorganizowano w pełnym zakresie, także z uwzględnieniem podległych, podporządkowanych i nadzorowanych jednostek organizacyjnych, realizujących zadania operacyjne w mieście, co ocenia się pozytywnie. Kierowników podległych jednostek organizacyjnych zobowiązano do utrzymania pełnej gotowości do realizacji zadań w ramach stałego dyżuru. Postanowienia dla podległych jednostek organizacyjnych w tym zakresie, wynikają wprost z Zarządzenia Prezydenta Miasta Elbląg Nr 531/2019 z 2 grudnia 2019 r. Pozytywnie również ocenia się fakt, iż dla ujednoczenia realizacji zadań w zakresie organizacji stałego dyżuru, podległym jednostkom organizacyjnym włączonym w jego skład, przekazano wzory dokumentów, które mogą stanowić podstawę przygotowania systemu, uruchamianego w wyższych stanach gotowości obronnej państwa.

W skład systemu Prezydenta Miasta wchodzi:

- Stały dyżur Prezydenta Miasta Elbląg na bazie całodobowej służby dyżurnej Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego,
- Elbląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.,
- Elbląskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.,
- ENERGA Kogeneracja Sp. z o.o.,
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o.,
- Zarząd Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o.,
- Tramwaje Elbląskie Sp. z o.o.,
- Elbląskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.,
- Zarząd Zieleni Miejskiej,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa „Sielanka”,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa „Zakrzewo”,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Jarem”,
- Zarząd Budynków Komunalnych,
- Szpital Miejski św. Jana Pawła II w Elblągu,
- Zespół Szkół Gospodarczych,
- Szkoła Podstawowa Nr 25.

Kierowników ww. jednostek organizacyjnych zobowiązano do:

- prawidłowego przygotowania i funkcjonowania „Stałego dyżuru” w swoich siedzibach,
- stworzenia trzymianowej obsady w składzie: starszy dyżurny, dyżurny, dyżurny kierowca,
- utrzymania pełnej gotowości do pracy,
- powiadamiania i wzywania kierowniczej kadry i wyznaczonych pracowników w razie zaistnienia takiej potrzeby.

Osobą odpowiedzialną za koordynowanie całokształtu przedsięwzięć związanych z wprowadzeniem rozwiązań organizacyjnych stałego dyżuru jest Dyrektor Departamentu Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego.

Organ na bieżąco uczestniczy w treningach działania stałego dyżuru, jak również włącza do treningów podległe jednostki organizacyjne, którym przypisano obowiązek realizacji stałego dyżuru. Znajduje to swoje potwierdzenie w załączonych dokumentach przekazywanych w ramach treningu do adresatów. Po zakończonym ćwiczeniu praktycznym, sporządzane są wnioski i rekomendacje, z którymi zapoznawane są jednostki organizacyjne biorące udział w przedsięwzięciu.

Do mocnych stron tego elementu, należy zaliczyć fakt posiadania dodatkowego źródła zasilania, zapewniającego funkcjonowanie instytucji, w przypadku wystąpienia zakłóceń w dostawie energii, co gwarantuje zapewnienie łączności również na potrzeby przekazywania zadań operacyjnych.

5) Organizacja systemu doręczania kart powołania w trybie akcji kurierskiej.

Doręczanie kart powołania do odbycia ćwiczeń wojskowych przeprowadzanych w trybie natychmiastowego stawiennictwa, w celu sprawdzenia gotowości mobilizacyjnej i bojowej jednostek wojskowych, oraz do czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny, w trybie akcji kurierskiej i za pośrednictwem kurierów, określone było w Rozdziale 5 Rozporządzenia Ministrów Spraw Wewnętrznych i Administracji, Obrony Narodowej i Infrastruktury z dnia 05 lipca 2002 r. w sprawie trybu doręczania kart powołania i rozplakatowania obwieszczeń o stawieniu się osób do czynnej służby wojskowej (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 3, ze zm.), które od dnia 24 października 2023 r. uznane jest za uchylone i nie obowiązuje.

Do dnia kontroli nie wydane zostały właściwe przepisy wykonawcze na podstawie art. 533 ust. 6 ustawy o obronie Ojczyzny, natomiast zgodnie z art. 533 ust. 1 ustawy o obronie Ojczyzny zorganizowanie doręczania i doręczanie kart powołania należy do wójtów, burmistrzów albo prezydentów miast.

Przedmiotem niniejszej kontroli i w jej zakresie jest realizacja zadań obronnych na podstawie obowiązującej do dnia 22 kwietnia 2022 r. ustawy z dnia 21 listopada 2022 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2021 r. poz. 372, ze zm.) i wydanych na tej podstawie rozporządzeń oraz zarządzeń Wojewody Warmińsko-Mazurskiego.

„Plan Akcji Kurierskiej Administracji Publicznej Miasta Elbląg”, zwany dalej „Planem” zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministrów Spraw Wewnętrznych i Administracji, Obrony Narodowej i Infrastruktury z dnia 05 lipca 2002 r. w sprawie trybu doręczania kart powołania i rozplakatowania obwieszczeń o stawieniu się osób do czynnej służby wojskowej (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 3, ze zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem”, opracowany został w zakresie rejonów i tras bezpośredniego doręczania kart powołania adresatom.

Dokument zatwierdzony jest przez Prezydenta Miasta Elbląg z dniem 26 listopada 2021 r., a także uzgodniony z Wojskowym Komendantem Uzupełnień w Elblągu (obecnie Szefem Wojskowego Centrum Rekrutacji w Elblągu oraz Komendantem Miejskim Policji w Elblągu, o czym mowa w § 17 ust. 1 rozporządzenia, co potwierdzają pieczęcie imienne z podpisami na stronie tytułowej dokumentu. Plan zarejestrowany jest pod numerem DBiZK.5560.Z-19.2021.JG, jako dokument niejawni „zastrzeżony”.

Dokument aktualizowany jest na bieżąco, a aktualizacje i zmiany nanoszone są odrębnie na poszczególnych stronach. Aktualizacje dotyczą: zmiany ustawowej podstawy prawnej, zmiany nazw terenowych organów wykonawczych Ministra Obrony Narodowej, wykazu kurierów-łączników, czy wykazu kurierów-wykonawców.

Zgodnie z treścią § 17 ust. 2 i 3 rozporządzenia kopia Planu przekazana została Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu oraz Wojskowemu Komendantowi Uzupełnień w Elblągu. Pisma przekazujące kopie Planu datowane są na 30 listopada 2021 r.

Na podstawie § 16 ust. 1 rozporządzenia założenia i schemat akcji kurierskiej dla terenu województwa opracował Wojewoda Warmińsko-Mazurski w drodze Zarządzenia Nr 27 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 stycznia 2020 r. w sprawie organizacji doręczania dokumentów powołania na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, zwanym dalej „zarządzeniem Wojewody”.

Wbrew obowiązkowi wynikającemu z pkt II ust. 4 ppkt 2 „Założeń akcji kurierskiej na terenie województwa warmińsko-mazurskiego”, stanowiących Załącznik nr 4 do zarządzenia Wojewody, egzemplarz mapy sporządzonej na potrzeby akcji kurierskiej nie został przekazany właściwej miejscowo jednostce Policji, tj. Komendantowi Miejskiemu Policji w Elblągu, co uznać należy za nieprawidłowość mogącą wpłynąć na realizację zadania.

Plan składa się z trzech części: pierwszej „dokumenty kierującego akcją kurierską”, drugiej „dokumenty kurierów-łączników, kurierów-wykonawców, kurierów-kierowników rejonów doręczeń, kurierów urzędu miejskiego” i trzeciej „dokumenty kurierów”. Podział Planu na trzy części odpowiada założeniom akcji kurierskiej, określonym w zarządzeniu Wojewody. Natomiast w zawartości merytorycznej i rzeczowej poszczególnych części występują braki i niezgodności z zapisami pkt II ust. 7 „Założeń akcji kurierskiej na terenie województwa warmińsko-mazurskiego”, stanowiących Załącznik Nr 4 do zarządzenia Wojewody:

- w części I, nie umieszczono spisu dokumentów akcji kurierskiej UM w Elblągu; na str. 6 Planu znajduje się tylko informacja „Spisy dokumentów AK AP Urzędu Miasta Elbląg znajdują się w teczkach Kurierów Kierowników Rejonów Doręczeń”,
- w części I, brak zestawienia przekazanych dokumentów powołania; wpisano informację „Zestawienie przekazanych dokumentów powołania otrzymanych z Wojskowej Komendy Uzuppełnień, jednostek wojskowych lub innych upoważnionych instytucji znajdować się będzie w dokumentacji kierującego AK AP”,
- w części I, nie umieszczono mapy miasta Elbląg z podziałem na rejony i trasy doręczeń w sposób określony w pkt 2 ust. 6 pkt 1 „Założeń akcji kurierskiej na terenie województwa warmińsko-mazurskiego”, stanowiących Załącznik Nr 4 do zarządzenia Wojewody,
- w części II, brak jest wykazu posiadaczy środków transportowych na potrzeby akcji kurierskiej,
- w części II, nie zawarto tabeli rozesłania kurierów; wpisano informację „Tabela rozesłania kurierów znajduje się w teczkach kurierów kierowników rejonów doręczeń”,
- w części III, nie umieszczono legitymacji lub wzoru legitymacji kurierów; wpisano informację „Legitymacje kurierów znajdują się w teczkach kurierów kierowników rejonu doręczeń”,
- w części III nie umieszczono potwierdzenia odbioru dokumentów zawiadamiania lub powołania.

Powyższe braki i niezgodności stanowią nieprawidłowość, mogącą mieć wpływ na sprawną realizację kontrolowanego zadania, z uwagi na możliwe ograniczenia w działaniu kierującego akcją kurierską.

W kontrolowanej dokumentacji nie dokonano konkretnego i jednoznacznego wskazania osoby kierującej akcją kurierską, a zgodnie z § 18 ust. 1 rozporządzenia wskazany powinien zostać Prezydent Miasta Elbląg lub upoważniony przez niego pracownik. Na stronie 3 pkt 5 Planu zapisano, że „Bieżącą koordynacją przebiegu akcji kurierskiej kieruje inspektor DBiZK – utrzymując łączność z siedzibami rejonów doręczeń telefonicznie bądź przy pomocy kurierów UM”. Takie rozwiązanie jest nieprawidłowe i może rzutować na skuteczność realizacji zadania, zwłaszcza w pierwszej fazie rozwinięcia akcji kurierskiej.

W zapisach Planu nie zawarto informacji na temat wydzielonych na potrzeby akcji kurierskiej odpowiednich środków łączności i pomieszczeń dla osoby kierującej akcją, kurierów i kierowców, w sposób zapewniający łatwy kontakt pomiędzy uczestnikami akcji, bez zakłócania pracy pozostałych pracowników, o czym mowa w § 20 rozporządzenia. Brak tych rozstrzygnięć organizacyjnych jest nieprawidłowością i może skutkować istotnym ograniczeniem zdolności do wykonania zadania.

Wojskowy Komendant Uzuppełnień w Elblągu zgodnie z treścią § 21 ust. 1 rozporządzenia przekazał Prezydentowi Miasta Elbląg hasła i sygnały dot. uruchamiania akcji kurierskiej – dokument niejawni o klauzuli „zastrzeżone” o nazwie „Protokół uzgodnień z dnia 23 marca 2020 r. pomiędzy Prezydentem Miasta Elbląg, a Wojskowym Komendantem Uzuppełnień w Elblągu w sprawie współdziałania dotyczącego wykonywania wspólnych zadań związanych z obronnością kraju”. Na podstawie § 21 ust. 2 rozporządzenia z treścią tabeli sygnałowej zapoznał się pracownik wyznaczony do uruchomienia akcji kurierskiej – dziennik ewidencyjny Kancelarii Tajnej.

Z analizy całości rozwiązań organizacyjnych ujętych w „Planie Akcji Kurierskiej Administracji Publicznej Miasta Elbląg” wynika, że realizacja akcji kurierskiej w zakresie osób realizujących (funkcyjnych), oparta została o rozwiązania, które nie mieszczą się w granicach zasad określonych rozporządzeniem i Zarządzeniem Wojewody. Wyznaczono osoby funkcyjne w postaci kurierów-kierowników rejonów doręczeń oraz kurierów urzędu miejskiego, co nie znajduje uzasadnienia we wskazanych przepisach regulujących zasady organizacji akcji kurierskiej.

6) Realizacja planowania operacyjnego.

UM w Elblągu posiada zatwierdzony Plan Operacyjnego Funkcjonowania Miasta (POF M) edycji 2019-21:

- a) Część opisowa nr DBKiZK.5560.Z-11.2021.JG (NGM 282000) na 175 stronach;
- b) TRZO („Załącznik C”) nr DBKiZK.5560.Z-12.2021.MG (NGM 282000) na 14 stronach, zawierająca 286 zadań operacyjnych w XLVI działach /zestawach.

Ad. a) Podczas przeglądu części opisowej POF M zarejestrowanej pod nr DBKiZK.5560.Z-11.2021.JG stwierdzono, że na stronie tytułowej należy wpisać poprawny numer z NO02-A060, tzn. „NGM 282000”. Ponadto aktualizacji wymaga Tablica A. 1 „Wykaz osób posiadających prawo wglądu ...” znajdujący się na stronie 8/175. Następnie w rozdziałach 11 (od strony 143 do strony 154), 12 (od strony 154 do strony 158), 13 (od strony 158 do strony 162), 14 (od strony 163 do strony 168) oraz 15 (na stronie 169) wszystkie przywoływane dokumenty powinny mieć podane swoje cechy szczególne jak tytuł, numer identyfikujący jeżeli posiadają oraz bezwzględnie powinno być wskazane miejsce przechowywania dla ułatwienia/umożliwienia szybkiego do tych dokumentów dostępu.

Ta sama uwaga dotyczy rozdziału 16 (od strony 169 do 170), gdzie w „Wykazie dokumentów powołanych w planie” w opisie należałoby wskazać miejsce przechowywania wyliczanych dokumentów (do numeru szafy/sejfu włącznie). Jeżeli w Urzędzie są opracowane instrukcje dotyczące obronności (np. „Stałego Dyżuru”), to należy je również tu wykazać (używać informacji o tych instrukcjach/odsyłać do nich w tekście działów POF).

Przykładowy opis dla jednego z siedmiu załączników wykazanych w rozdziale 16 mógłby być następujący:

„Tabela realizacji zadań operacyjnych UM w Elblągu – Załącznik C” (obligatoryjny) – TRZO jest przechowywana z POF M w UM Elbląg, pokój XYZ, szafa/sejf XYZ”;

W rozdziale 17 (od strony od 171 do strony 174) „Wykaz skrótów” należy zgodnie z punktem 5.20 PDNO-02A075:2008 uzupełnić o własne skróty użyte w POF M.

Ad. b) Podczas przeglądu TRZO („Załącznika C”) zarejestrowanej pod nr DBKiZK.5560.Z-12.2021.MG stwierdzono brak strony tytułowej, na której powinien być poprawny numer dokumentu planowania operacyjnego w danym roku kalendarzowym dla UM w Elblągu zgodnie z NO-02-A060, tzn. NGM 282000. Ponadto w „Załączniku C” brakuje stron zawierających „Spis treści” oraz rozdziały od I do V. Zgodnie z „Wypisem” otrzymanym przez UM w Elblągu na CD strony powinny być w przedmiotowym dokumencie ujęte.

Część uwag stanowi kontynuację względem pisma (nr wych. W-M UW nr ZK-III.Z-240/2023/6511.2.4.2023 - nr wch. UM w Elblągu Z-7/2023), za którym odesłano POF M po jego zatwierdzeniu. Wspomniana część uwag nie mogła być przez UM w Elblągu zrealizowana z powodu obiektywnych problemów proceduralnych dotyczących braku dostępu do kancelarii niejawniej, której funkcjonowanie było czasowo wstrzymane o czym poinformowana W-M UW.

W przyszłości przymierzając się do dokonywania wymaganych instrukcyjnie aktualizacji, należy zwracać uwagę na zmiany w strukturach i podległości np.:

- a) Wojska Obrony Terytorialnej (uwzględniając szczebel współpracy – odpowiedni element struktury WOT),
- b) Lasy Państwowe (uwzględniając szczebel współpracy – odpowiedni element struktury Lasów Państwowych) – zgodnie z POF M UM Elbląg około 2 ha powierzchni Miasta stanowią lasy (Rozdział 11, punkt 11.1, strona 143 - 144),

- c) Wody Polskie (uwzględniając szczebel współpracy – odpowiedni element struktury Wód Polskich) – zgodnie z POF M UM Elbląg około 1,3% powierzchni Miasta Elbląg stanowią wody (Rozdział 11, punkt 11.1., strona 143),
- d) Elementy Grupy ORLEN (<https://orlen.pl> nowopowstałej, a zawierającej w sobie między innymi: - Grupę ENERGA; PGNiG; ORLEN Paliwa) ewentualnie występujące na obszarze Elbląga i istotne z uwagi na sprawy obronne – szczególnie w kontekście zapisów w POF M UM Elbląg (W pkt 11.2.14 „Zagrożenie terroryzmem i bioterroryzmem” na stronach 151 ÷ 152 oraz w pkt.11.3. „Zagrożenia czasu wojny” na stronach 152 - 154 wymieniono katalog najbardziej prawdopodobnych zagrożeń z uwagi na obronność Miasta przedstawiono przewidywane zjawiska mogące zaistnieć w skutek działań hybrydowych przeciwnika, które mogą w znaczący sposób wpływać na utrzymanie bezpieczeństwa wewnętrznego w Mieście),
- e) Elementy Grupy PGE (<https://gkpgge.pl> nowopowstałej, a zawierającej w sobie między innymi: - Energetykę kolejową; - Energetykę odnawialną; - Ciepłownictwo; - Dystrybucję;) ewentualnie występujące na obszarze Miasta i istotne z uwagi na sprawy obronne – szczególnie w kontekście zapisów w POF M UM Elbląg (W pkt 11.2.14 „Zagrożenie terroryzmem i bioterroryzmem” na stronach 151 ÷ 152 oraz w pkt.11.3. „Zagrożenia czasu wojny” na stronach 152 - 154 wymieniono katalog najbardziej prawdopodobnych zagrożeń z uwagi na obronność Miasta przedstawiono przewidywane zjawiska mogące zaistnieć w skutek działań hybrydowych przeciwnika, które mogą w znaczący sposób wpływać na utrzymanie bezpieczeństwa wewnętrznego w Mieście),
- f) Inne ewentualnie występujące na obszarze Miasta i istotne z uwagi na sprawy obronne.

TRZO powinna odzwierciedlać faktyczny przydział zadań poszczególnym podmiotom partycypującym w ich realizacji i współdziałaniu na rzecz realizacji. Tworzone w oparciu o TRZO karty operacyjne (części składowe „Załącznika D”) powinny zawierać informacje z TRZO na temat danego konkretnego zadania, a ponadto w szczegółach ujmować procedurę postępowania w celu realizacji danego konkretnego zadania. „Załącznik C” oraz „Załącznik D” powinny ściśle ze sobą korelować. „Załącznik C” rozdzielający zadania oraz „Załącznik D” zawierający procedury realizacji poszczególnych zadań POF M, stanowią faktyczną podstawę tworzenia list osób do procesu „wyłączania”.

W imię tych zasad w UM w Elblągu oraz podległych jednostkach i instytucjach wg. przyjętego w UM Elbląg podziału zadań opracowanych ma być łącznie 1018 „Kart realizacji zadań operacyjnych” (KRZO). W dniu kontroli łączny bilans opracowanych KRZO przedstawiał się następująco:

- a) karty wykonane przez UM w Elblągu, zatwierdzone i zarejestrowane w Pionie Ochrony Informacji Niejawnych (POIN) – 59,
- b) karty wykonane przez UM w Elblągu, zatwierdzone i w trakcie rejestracji w POIN – 556,
- c) karty w trakcie wykonywania/aktualizacji przez UM w Elblągu – 46,
- d) karty wykonane przez służby, straże i inspekcje, zatwierdzone i zarejestrowane w POIN – 47,
- e) karty w trakcie wykonywania/aktualizacji przez służby, straże i inspekcje – 66,
- f) karty wykonane przez jednostki i instytucje, zatwierdzone i zarejestrowane w POIN – 21,
- g) karty w trakcie wykonywania/aktualizacji przez jednostki i instytucje – 223.

Karty z podpunktów c), e) oraz g) są kartami w procesie aktualizacji z poprzedniej edycji planowania operacyjnego. Po wznowieniu pracy kancelarii niejawnej w UM w Elblągu proces wykonywania/aktualizacji dokumentacji planowania operacyjnego ponownie ruszył i przebiega płynnie. Wykonywane karty realizacji zadań operacyjnych zachowują układ zgodny z obowiązującym dokumentem normalizacyjnym, tzn. „Podręcznikiem normalizacji obronnej” (PDNO-02-A075:2022 – Załącznik M na stronach 80÷83). Zawarte w wykonanych KRZO procedury

i inne wymagane wzorem informacje, pozwalają zakładać możliwość realizacji procedowanych zadań.

7) Planowanie i wykonywanie kontroli realizacji zadań obronnych.

Obszar kontroli realizacji zadań obronnych reguluje Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 stycznia 2023 r. w sprawie kontroli realizacji zadań obronnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 253), dalej „rozporządzenie”, a także Zarządzenie Nr 195 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 9 sierpnia 2023 r. w sprawie szczegółowych zasad koordynowania przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego działalności organów samorządu terytorialnego województwa warmińsko-mazurskiego w zakresie planowania kontroli realizacji zadań obronnych, dalej „zarządzenie Wojewody”.

W UM w Elblągu kontrole realizacji zadań obronnych prowadzone są na podstawie Zarządzenia Nr 28/2024 Prezydenta Miasta Elbląg z dnia 11 stycznia 2024 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia kontroli realizacji zadań obronnych przez Prezydenta Miasta Elbląg, natomiast kwestie koordynacji planowania kontroli reguluje Zarządzenie Nr 29/2024 Prezydenta Miasta Elbląg z dnia 11 stycznia 2024 r. w sprawie szczegółowych zasad koordynowania przez Prezydenta Miasta Elbląg działalności w zakresie planowania kontroli realizacji zadań obronnych.

„Roczny plan kontroli wybranych obszarów realizacji wykonywania zadań obronnych w Mieście Elbląg w 2024 r.”, stanowi załącznik Nr 2 do Zarządzenia Nr 30 Prezydenta Miasta Elbląg z dnia 11 stycznia 2024 r. w sprawie pozamilitarnych przygotowań obronnych na terenie miasta Elbląg w 2024 roku, nie mniej jednak nie jest zatwierdzony przez organ zarządzający kontrole, o czym mowa w § 7 ust. 1 rozporządzenia, co stanowi nieprawidłowość formalną, która nie ma negatywnego wpływu na realizację kontrolowanego obszaru. Plan określa: nazwy podmiotów kontrolowanych, zakres kontroli oraz przewidywany termin kontroli. Zaplanowano przeprowadzenie 4 kontroli w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Prezydenta Miasta Elbląg oraz przedsiębiorców realizujących zadania obronne. Na kwiecień zaplanowano i przeprowadzono 1 kontrolę realizacji wybranych obszarów zadań obronnych, to jest w zakresie organizacji stałego dyżuru w Elbląskiej Spółdzielni Mieszkaniowej „Sielanka”. Pozostałe 3 kontrole zaplanowano na maj, październik i listopad.

Kontrolę w Elbląskiej Spółdzielni Mieszkaniowej „Sielanka” przeprowadzono w dniu 22 kwietnia 2024 r. w oparciu o dokumentację kontrolną w postaci:

- powiadomienia o kontroli z dnia 27 marca 2024 r. – podmiot powiadomiony został o kontroli w terminie określonym w § 8 ust. 3 rozporządzenia,
- programu kontroli z dnia 27 marca 2023 r. – program zawiera wymagane elementy: podmiot kontrolowany, zakres i termin kontroli, organizację i harmonogram przeprowadzenia kontroli, zgodnie z § 8 ust. 1 i 2 rozporządzenia,
- upoważnienia do przeprowadzenia kontroli, wydane przez Prezydenta Miasta Elbląg o nr 835/2023 i nr 836/2023, zgodnie z § 11 ust. 2.

Upoważnienia do przeprowadzenia kontroli, o których mowa powyżej nie zawierają wszystkich wymaganych informacji, o których mowa w § 11 ust. 2 rozporządzenia, to jest: nie wskazano podstawy prawnej podjęcia kontroli realizacji zadań obronnych, nie określono nazwy podmiotu kontrolowanego, nie określono zakresu kontroli i okresu ważności upoważnienia. Brak wymienionych elementów uznać należy za nieprawidłowość formalną, która nie miała negatywnych skutków na realizację kontroli w Elbląskiej Spółdzielni Mieszkaniowej „Sielanka”.

Kontrolę przeprowadziły osoby wyznaczone do udziału w pracach zespołu prowadzącego kontrolę, a wyniki kontroli ujęte zostały w wystąpieniu pokontrolnym, które zawiera wszystkie

elementy wskazane w § 16 ust. 1 rozporządzenia. W przypadku opisu stanu faktycznego realizowanych zadań obronnych, tj. stałego dyżuru, wskazane jest aby odnosił się i zawierał opis konkretnych ustaleń, na których następnie opiera się ocena. Rekomenduje się wskazywanie konkretnych dokumentów, na podstawie których można jednoznacznie określić, czy kontrolowane zadanie realizowane jest prawidłowo, czy też występują nieprawidłowości i w jakim zakresie.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dniu 26 kwietnia 2024 r. i przekazano kierownikowi podmiotu kontrolowanego w dniu 29 kwietnia 2024 r. Do ustaleń kontroli nie wniesiono zastrzeżeń.

Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 3, ust. 2 i 3 zarządzenia Wojewody, w dniu 04 marca 2024 r. Dyrektor Departamentu Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego UM w Elblągu przesłał do Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, informację planowaniu i wynikach przeprowadzonych kontroli realizacji wybranych zadań obronnych w 2023 r. wraz z rocznym planem kontroli realizacji wybranych zadań obronnych w 2024 r. Przesłany roczny plan kontroli jest zgodny z „Rocznym planem kontroli wybranych obszarów realizacji wykonywania zadań obronnych w Mieście Elbląg w 2024 r.”, stanowiącym załącznik Nr 2 do Zarządzenia Nr 30 Prezydenta Miasta Elbląg z dnia 11 stycznia 2024 r. w sprawie pozamilitarnych przygotowań obronnych na terenie miasta Elbląg w 2024 roku zarządzeniem Prezydenta w sprawie pozamilitarnych.

8) Planowanie i realizacja szkolenia obronnego.

Kontrolowaną problematykę regulują zapisy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 października 2022 r. w sprawie szkolenia obronnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2348), dalej „rozporządzenie” oraz corocznie wydawane Zalecenia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego do ćwiczeń obronnych organizowanych w ramach pozamilitarnych przygotowań obronnych w województwie warmińsko-mazurskim.

Z analizy dokumentów, związanych z planowaniem i realizacją szkolenia obronnego w Urzędzie Miejskim w Elblągu wynika, że realizacja tego zagadnienia osiąga poziom, pozwalający na stwierdzenie, iż w kontrolowanej placówce stworzono warunki zapewniające możliwość dostosowania zadań w obszarze szkolenia obronnego, do wymogów wynikających z nowego rozporządzenia.

W trakcie prowadzenia czynności kontrolnych ustalono, że organ administracji samorządowej zgodnie z wymogami w tym zakresie, organizuje i prowadzi ćwiczenia doskonalące i treningi o charakterze praktycznym z zachowaniem wymogu dotyczącego częstotliwości organizowanych przedsięwzięć tj. nie rzadziej niż raz na trzy lata tj.:

- trening stałego dyżuru, przeprowadzony w dniu 22 listopada 2022 r. w ramach ćwiczenia wojewódzkiego; do treningu włączono wybrane, podległe jednostki organizacyjne Prezydenta Miasta,
- trening akcji kurierskiej przeprowadzony w ramach ćwiczenia doskonalącego „ELBLĄG 2023”,
- trening stałego dyżuru przeprowadzony w ramach ćwiczenia doskonalącego „ELBLĄG 2023”; do treningu również włączono wybrane, podległe jednostki organizacyjne Prezydenta Miasta,
- trening stałego dyżuru przeprowadzony w dniu 17.01.2024 r. z udziałem podległych jednostek organizacyjnych.

Zgodnie z wymogami dotyczącymi zadań spoczywających na organizatorach ćwiczeń, wynikających z rozporządzenia:

- dla poszczególnych ćwiczeń organizowanych we własnym zakresie sporządzono plan, w którym określono, w szczególności cele, temat, formę, termin, miejsce, uczestników oraz główne przedsięwzięcia,
- opracowano roczny wykaz planowanych ćwiczeń w następnym roku, i przesłano niniejszy wykaz do Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego (Pismo Dyrektora Departamentu Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta w Elblągu Nr DBiZK.5560.2.2023 z 20.12.2023 r.),
- opracowano wnioski i rekomendacje z przeprowadzonych ćwiczeń w odniesieniu do ćwiczeń organizowanych we własnym zakresie, wraz z informacją o sposobie wdrażania tych wniosków i rekomendacji, a także przesłano ww. dokumenty do Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego. (Pismo Dyrektora Departamentu Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta w Elblągu Nr DBiZK.5560.2.2023 z 20.12.2023 r.).

Z kolei wskazane jest usprawnienie obszaru dotyczącego udziału osób kierujących wykonywaniem zadań obronnych miasta Elbląg, a także osób wykonujących te zadania w jednostkach organizacyjnych administracji publicznej, jednostkach organizacyjnych tworzonych przez organy administracji publicznej oraz u przedsiębiorców, na których nałożono obowiązek realizacji zadań obronnych, w kursach obronnych organizowanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej.

W oparciu o ustalony stan faktyczny w zakresie objętym kontrolą, działalność kontrolowanego podmiotu ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Wnioski lub zalecenia zespołu prowadzącego kontrolę:

- 1) Niezbędnym jest dokonanie aktualizacji, uzupełnienia i nadania adekwatnych cech opracowanej dokumentacji przygotowania systemu kierowania bezpieczeństwem w Urzędzie Miejskim w Elblągu.
- 2) Należy opracować Regulamin Organizacyjny Urzędu Miejskiego w Elblągu na czas zagrożenia bezpieczeństwa i wojny, który powinien być wprowadzony w życie zarządzeniem Prezydenta Miasta Elbląg.
- 3) Wykorzystując obecną czytelność oraz aktualność dokumentacji Urzędu Miejskiego w Elblągu, dotyczącą realizacji spraw związanych z wyłączeniem osób z obowiązku pełnienia służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny, wskazane jest przeprowadzenie pogłębionej analizy procesu wyłączania osób, w celu zapewnienia niezbędnej liczby kadry do realizacji zadań wynikających zarówno z regulaminów organizacyjnych czasu „P” i czasu „W”, jak i zadań wynikających z „Załącznika C” do POF M, a w szczególności rozpisanych w „Załączniku D” do POF M. Wszystkie trzy obszary i związane z nimi dokumenty powinny ze sobą ściśle korelować, tzn. „Załącznik C” i „Załącznik D” do POF M oraz „Wykaz osób z Urzędu Miejskiego w Elblągu i jednostek podległych wyłączonych z obowiązku pełnienia służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny”.
- 4) Z uwagi na uchylenie obowiązywania dotychczasowych przepisów wykonawczych w zakresie doręczania kart powołania, tj. Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych i Administracji, Obrony Narodowej i Infrastruktury z dnia 05 lipca 2002 r. w sprawie trybu doręczania kart powołania i rozplakatowania obwieszczeń o stawieniu się osób do czynnej służby wojskowej (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 3, ze zm.), do czasu wydania na podstawie art. 533 ust. 6 ustawy o obronie Ojczyzny nowych przepisów wykonawczych, zaleca się uzupełnienie wskazanych w niniejszym wystąpieniu braków formalnych w „Planie Akcji Kurierskiej Administracji Publicznej Miasta Elbląg”, a także usunięcie opisanych nieprawidłowości. Z

uwagi na obowiązek wynikający z treści art. 533 ust. 1 ustawy o obronie Ojczyzny, niezbędnym jest zapewnienie możliwości doręczania kart powołania na dotychczasowych zasadach.

- 5) W „Planie operacyjnego funkcjonowania Urzędu Miejskiego w Elblągu” należy:
- na stronie tytułowej dokonać wpisania poprawnego numeru zgodnie z aktualną „Normą obronną” NO-02-A060:2021,
 - rozdział „Wykaz skrótów” uzupełnić zgodnie z punktem 3.14 PDNO-02A075:2022 o własne skróty użyte w POF M,
 - w rozdziale „Wykaz dokumentów powołanych” oraz w pozostałych rozdziałach należy cytując/podając inne dokumenty podać nie tylko ich tytuł/nazwę, ale również ich cechy szczególne, jak numer identyfikujący jeżeli posiadają oraz bezwzględnie powinno być wskazane miejsce przechowywania dla ułatwienia/umożliwienia szybkiego do tych dokumentów dostępu,
 - dokonać aktualizacji Tablicy A. 1 „Wykaz osób posiadających prawo wglądu do planu i prowadzenia prac planistycznych z jego wykorzystaniem”,
 - uzupełnić „Załącznik C” o brakujące strony, w tym tytułową i zawierające „Spis treści” oraz rozdziały od I do V. Zgodnie z „Wypisem” otrzymanym przez UM Elbląg na CD strony powinny być w przedmiotowym dokumencie ujęte,
 - dokończyć proces wykonywania/aktualizacji KRZO zgodnie ze złożonymi ustnymi wyjaśnieniami oraz przygotowanym i przedstawionym podczas kontroli wykazem.
- 6) Dokumentacja organizacji kontroli realizacji zadań obronnych powinna spełniać wymogi określone w Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 stycznia 2023 r. w sprawie kontroli realizacji zadań obronnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 253). Stwierdzone nieprawidłowości formalne należy usunąć, tj. zatwierdzić „Roczny plan kontroli wybranych obszarów realizacji wykonywania zadań obronnych w Mieście Elbląg w 2024 r.”, a przyszłe kontrole przeprowadzać na podstawie upoważnienia zawierającego wszystkie informacje wskazane w § 11 ust. 2 cytowanego wyżej rozporządzenia.
- 7) W ramach procesu szkolenia obronnego wskazane jest zintensyfikowanie udziału w kursach obronnych i wyższych kursach obronnych, osób wskazanych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 31 października 2022 r. w sprawie szkolenia obronnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2348).

O realizacji wniosków lub zaleceń zespołu prowadzącego kontrolę, proszę powiadomić Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego, w terminie 60 dni od dnia doręczenia wystąpienia pokontrolnego.

Pouczenie:

Kierownikowi podmiotu kontrolowanego przysługuje prawo zgłoszenia przewodniczącemu zespołu prowadzącego kontrolę, umotywowanych pisemnych zastrzeżeń do ustaleń zawartych w wystąpieniu pokontrolnym, w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia.

Przewodniczący Zespołu Prowadzącego Kontrolę

**Kierownik Oddziału
Spraw Obronnych i Obrony Cywilnej
Janusz Bazydło**

(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)